

Korpilombolo

År 1825 steg det unga nygifta paret de Greiff ombord på ett skepp i Malmö hamn, för att söka lyckan på andra sidan havet. Så småningom kom de fram till Medellín i Colombia och bosatte sig där. Ingenting blev som de tänkt sig och gulddrömmarna de haft slogs i spillror. Men flera av deras barn och barnbarn kom att utmärka sig inom politiken och kulturen i det nya landet.

En av dem var författaren och poeten Léon de Greiff som föddes i Medellín 1895. Léon de Greiff skrev på ett sätt som ingen gjort före honom, en avantgardist. Han skrev om Leo, Matías, Bogislao, Sergio, Erik, Gunnar och Gaspar och i var och en av dem kunde man finna en bit av författaren.

Léon lämnade så småningom Medellín och bosatte sig långt därifrån, i Bolombolo, en tropisk trakt vid floden Cauca i Colombia. Han sade att han gick i ”frivillig landsflykt”, liksom Arthur Rimbaud, hans förebild hade gjort. Hans själ ”fick bättre luft” och i Bolombolo kom han att skriva mer än någonsin.

Léon skrev om ”Gaspar av Natten”. Gaspar ville slippa undan Matías och Leo som också ville komma till Bolombolo. Gaspar fantiserade om en särskild plats på jorden, om ”den absoluta tillflyktsorten, där mörkret och natten råder” och där han helst skulle vara den ende invånaren. Han fann svenska Korpilombolo på kartan och flydde dit.

***

Korpilombolo ligger norr om Polcirkeln i Pajala kommun, Tornedalen.

En colombiansk litteraturvetare, Julian Vasquez, sedan länge bosatt i Sverige, var den som fick den lysande idén till en kulturfestival på denna plats, dit Gaspar av Natten flydde för att få vara i fred. Nattfestivalen firas sedan tolv år tillbaka, de två första veckorna i december när det är som allra mörkast och solen aldrig når över horisonten.

****

Liksom Caspar längtade jag bort, långt bort från storstadens buller. En granne som kommer ifrån Korpilombolo, behövde hjälp att packa och bära för att lämna sitt föräldrahem till försäljning och frågade om jag kunde hjälpa henne. Det ville jag gärna och samtidigt lockade denna Nattfestival som jag hört talas om men inte alls visste något om. Jag bestämde mig för att resa dit och tog nattåget till Luleå.

Tåget anlände i den iskalla gryningen och det var många timmars väntan innan bussen skulle gå till Korpis. Men i Hotel Savoys varma lobby fick jag en kopp

rykande hett kaffe av den vänlige nattportieren och kunde ställa ifrån mig ryggsäcken. Bastu och bubbelpool i hotellets spa. Tiden gick fort.

I bussen satte jag mig längst fram för att kunna prata lite med chauffören och i tre timmar for vi fram på vita vägar genom mörka skogar. När vi korsade Polcirkeln sade chauffören lakoniskt ”Nu är vi på andra sidan”.

Bredvid busstationen i Korpilombolo fanns en röd träbyggnad, ”Hotell Bolombolo”. Sedan skulle jag förstå att Colombia, Léon de Greiff och Gaspar av Natten var en hjärtesak på den här platsen och själva anledningen till Nattfestivalen.

Christina kom och mötte mig med sin sparkstötting. Månen lyste över sjön och snön knarrade under fötterna när vi begav oss hemåt längs den nedre av de två vägarna som går genom samhället.

Jag kom in i ett hus proppfullt med saker, mest från 50- och 60-talet. Minnen och svåra beslut. Kasta, spara, skänka hit eller dit, vem av syskonen ska ha vad ...

Vi åt palt och sparkade sedan iväg till Kulturhuset. Öl och dansmusik av Lindvalls Lads från Luleå, ”med lite rötter från Tornedalen”. Det var lördagkväll.

Vi hälsade på de tre systrarna Märta, Linnéa och Karin, blygsamma eldsjälar som höll samman festivalen, i år liksom alla åren innan.

Packa och bära lådor nästa dag. Men framför allt fick jag ta del av det fantastiska festivalprogrammet.

Först på morgonen ett ”litterärt samtal” mellan Julian Vasquez och författaren Mikael Niemi om humor och musik i litteraturen. Sedan poesi och musik. Senare på dagen en dansgrupp med ungdomar från Pajala och Tantgruppen spelade teater. Efter det ett samtal på scenen om konsten att vara kreativ.

På kvällen ”Gasparvandring” med facklor ”ut i kvällens stillhet”. Det var riktigt kallt. Efteråt åt vi gröt med ”smöröga” på hembygdsgården Uusitalo. Den unga prästfrun sjöng ”Amazing grace” med sitt barn i en sele på magen och sedan sjöng vi julsånger tillsammans. Bara levande ljus på alla borden. Jag kände ett fullständigt inre lugn.

Jag kunde läsa på programmet vad jag gått miste om dagarna innan innan jag kom. Till exempel invigningen med kommunalrådet i Pajala kommun Harry Rantakyrö. Vernissage med musikalisk underhållning: ”Överkalix möter Afghanistan” och konsert med Northern Indians. Dans i Medborgarhuset med Matti Kyrö ja Kuutamolla orkesteri. Julmarknad och ”Gaspars juliga festivalbuffé. ”Ulldrömmar och poesi” - maoristickning och samtal om drömmar, föreläsning om drömmar och transkultur. Nattbio, aftonté med sång och musik, workshop för meänkieli-intresserade, föreläsning om ”undran inför döden”, rockabilly med Wild Cats från Överkalix, kantelekonsert i kyrkan ...

Förutom Kulturhuset, Hembygdsgården, Medborgarhuset, skolan och kyrkan, fanns också ett boende för unga män som flytt från krig, terror och förtryck. De hade bott i Korpilombolo längre eller kortare tid och pratade mer eller mindre svenska. Några for med bussen till Pajala varje morgon för att gå i skolan, andra arbetade på serveringen i Kulturhuset, i affären eller någon annanstans.

Vi möttes här och där under de dagar jag bodde i Christinas hus. Den kvällen vi sjöng julsånger, satt jag bredvid en ung man från Eritrea och hans vän från Kongo och vi pratade lite. Det gick inte så väldigt bra, men när jag gick för att hämta kaffe hade någon lagt en kudde på min hårda pinnstol ...

Festivalen avslutades med luciatåg i kyrkan. Barn från skolan var tomtenissar, stjärngossar och tärnor och de stod framme vid koret och sjöng ”Och när stjärnans bloss tänder ett ljus hos oss ...” när Lucia skred in med ljuskronan ovanpå den vita slöjan.

*****

Till Korpilombolo vill jag återvända, i mörker och ljus. Genom min närmaste granne fick jag en tillflyktsort långt hemifrån. Men eftersom jag är född i Norrbotten, är det ändå som att komma hem, lite grann.

*
*
*

